

Mağaradan Arşa-4

Nureddin Yıldız'ın "Dünya Nasıl Dönüyor?" (63.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Kur'an'ımız bizim için hidayet kitabı, cennetin yolunu gösteren bir rehber ve Rabbimizin razı olacağı hayat tarzını öğreten ışığımızdır.

Kehf suresinde Rabbimizin bir grup delikanlıyı kıyamete kadar kalacak şekilde önümüze örnek olarak koymasını incelemeye çalıştık ve anladık ki Allah, Fil suresinde küçücük kuşların gagalarından bıraktıkları taşlarla koca bir orduyu helak ettiğini anlatırken nasıl bir Allah ve ilah olduğunu öğretmek istediği gibi Kehf suresinde de bir imtihan dilemiştir.

Allah Teâlâ, "onlar Rablerine iman etmiş delikanlılardı" buyuruyor. Bunun üzerine de Allah kalplerine güç vermiş ve üzerlerine bereketini indirmişti. Onlar da Roma imparatorunun karşısına çıkıp onu tahkir ve Allah'ı tazim eden büyük sözler söyleyebilmişlerdi.

Ve bunun üzerine de eşi-benzeri kıyamete dek bulunmayacak büyük bir mucize -üç yüz yıl yeme-içmesiz yaşamak- ile önümüze çıktılar.

Bundan çıkardığımız ders şu: Allah, gençlere bir gençlik şablonu olarak göstermektedir Ashab-ı Kehf'i.

Kur'an ayeti oldular, Cebrail aleyhisselam onları ayet olarak dünyaya geri getirdi, on dört asırdan beri milyarlarca defa okundular, okunuyorlar ve okunacaklar. Allah, genç müminin kim olduğunu anlatıyor net biçimde. Dünyadaki şer güçlerin neler yaptığını bakıp ürkmesi veya oyalanması yerine Kehf suresine bakıp nasıl olması gerektiğini anlayarak yaşayan mümin genç, bugünün Arş'a doğru yürüyen mümin adaylarındandır.

Herkesin sarayı farklı, herkesin mağarası farklıdır ama Arş bir tanedir. Onlar Roma imparatorunun sarayından mağaraya sığındılar ve oradan da Arş'a yükseldiler. Biz de belki okulumuzun bir sınıfından sabah namazına sığınacağız ve oradan da onlarla aynı Arş'ta inşallah buluşacağız.

Kur'an'ımızın Kehf suresinde önümüze koyduğu Ashab-ı Kehf'i taklit edeceğimiz örnekler olarak görmemiz gerekiyor. Zira Kur'an'ımızda peygamberlerin peygamberlikleri hariç taklit edemeyeceğimiz bir şey yoktur ve zaten taklit edelim diye önümüze konmuştur.

(Önceki dersten devam)

Arş'a yürüyecek mümin insan görüntüsünü belirleyen üçüncü kural da şudur: Müslümanlığı, ashab-ı kiramın Müslümanlığı olacak. Yani temel karakterlerde sahabeye benzemeye çalışacak. Sahabilik kıyamete kadar bir daha olmayacak; ama sahabe gibi Müslüman olmak kıyamete kadar vardır.

Ashab-ı kiramdan Allah'ın ve Peygamberi'nin memnun olması, bizim de eğer Allah ve Resûlü'nün bizden memnun olmasını istiyorsak geneli itibarıyla ashab-ı kiramı ölçü almamızı gerektirir.

Elbette aklımıza şöyle bir soru gelebilir: 'Sahabe gibi Müslüman olmak' ya da 'sahabe Müslümanlığı' dersek Müslümanlığın modelleri mi olabiliyor?

Ne yazık ki esasen olmadığı hâlde şu an pratikte var, evet. Ama bunların var olması o Müslümanlığın Allah katında kabul edilmişliğini göstermez. Basit bir örnek bunu anlamamıza yardım eder: Peygamber Efendimiz aleyhisselamın ona yakın sahih hadis-i şerifte müziğe şiddetli tepkisi vardır. Müzik yasak. Şarkı-türkü de olsa sade enstrümanla da olsa müzik yasaktır ve şeriatımızın bu konuda ciddi bir titizliği var.

Ashab-ı kiram, müziği hayatlarından tamamen silmişlerdi. Abdullah ibni Ömer, ashab-ı kiramın âlim ve yiğit adamlarından biridir. Hizmetçisiyle bir yere giderken bir çobanın kaval çaldığını görmüş ve

oradan kulaklarını tıkatıp hızlı hızlı geçivermiş. Uzaktan da hizmetçisine işaret etmiş ve çobanın kaval çalmayı bitirip bitirmediğini sormuş. Bitirdiğini öğrenince açmış kulaklarını. Onların müziğe verdiği tepki buydu. Çünkü Resûlullah'ın müzik hakkında söylediklerini dinlemişlerdi ve bu konu onlar için bitti.

Biz diyoruz ki, mağaradan Arş'a doğru yürüyebilmek için ashab-ı kiramın Müslümanlığını yaşamak zorundayız. Başka model Müslümanlıkların olup olamayacağını soran kimseye deriz ki, ashab-ı kiramın mantığında müzik böyleydi; ama biz İslamî-tasavvuf müziği kavramlarının revaçta olduğu bir zamanda yaşıyoruz. Aynı aletle Hıristiyan müzik yaptığında olmuyor, Müslüman yaptığında ona 'İslamî müzik' deniyor.

Konumuz müzik değil ama bu bizi şu noktaya getiriyor: Ashab-ı kiramınki dışında da Müslümanlık olabiliyormuş demek ki ve herkes de bununla övünüyor üstelik. İslam'da herhangi bir çalgıya haramlık dışında yer bulabilir miyiz ki ney çalan insan iyi bir Müslüman olarak lanse edilebilsin –kaldı ki bunlar 'Allah için' çalınabilen şeyler olabilsin.

Ama buna karşı çıktığında denecek olan, İslamî bir şeye (sözgelimi ney) nasıl olup da karşı çıkılabildiğidir. Niye? Ashab-ı kiramınkinden başka ve sonradan ihdas edilmiş bir Müslümanlık türevi çünkü bu. Elbette Müslümanlıktan çıkmayı gerektiren bir durum da değil ama Arş'a yürümek bunlarla olmuyor. Kaval sesiyle Arş'a gidilmez.

Kimin Müslümanlığı ashab-ı kiramınki gibiyse ve onlar gibi olmak için mücadele ediyorsa o, saraydan mağaraya ve mağaradan Arş'a biiznillah yürür. Müslümanlık çeşidimiz ashab-ı kiramın yaşadığının dışındaysa mağarayı bulamayız.

Ashab-ı kiramın yaşadığı Müslümanlık da zaten Ashab-ı Kehf'in yaşadığıydı ve zaten bunun için her ikisini anlatan ayetler yan yanadır; çünkü aynı imanı sergilediler. Bizim de hedefimiz ashab-ı kiramın Müslümanlığını yakalamak olmalıdır. Yaşadığımız hayatın modern olması buna engel değil. Mekke-Medine dışında bir şehirde yaşamak da değil.

Tabii ki esasen ashab-ı kiramla aramızda Kur'an'ımızda, namazımızda, orucumuzda, sakalımızda, Kâbe'mizde bir fark yok. Ashab-ı kiramı imanın şartları üzerinden ele alacak hâlimiz yok, onlar altı şarta iman etmişlerdi, biz de öyleyiz. Onlar hangi ayetleri öğrendiyse biz de o ayetleri öğreniyoruz. Hayata, İslam'a, Müslümanlığa, fedakârlığa, cennete-cehenneme bakış-anlayış-idrak bakımından sorun yaşıyoruz ashab-ı kiramla aramızda. Kur'an aynı ama ayetleri uyarlamada farklılık gösteriyoruz.

Onlarla aramızdaki aç farkını kapatacak bazı maddeleri tespit etmeliyiz.

Bir: İslam parçalanamaz, bir parçası bütünü olmaz bir dindir. Kimse İslam'ı parçalamayacağı gibi bir parçasına da İslam diyemez. Bütününe iman edilir, bütünü yaşanır.

Siyaseti çıkarınca gerisi İslam kalmaz. Ekonomiye çıkarınca gerisi İslam kalmaz. Bütün parçaları almak zorundayız. İslam hayattır ve bir insan sadece su içerek yaşayamaz, hayat neyi gerektiriyorsa onu sahiplenmek ve edinmek zorundadır.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemle birlikte yaşadıkları hayatta ashab-ı kiram, ayetlerden seçme yapmaya kalkışmadılar. Haftanın belli günlerine İslam, gerisine özgür gün demediler; bütün haftaya yaydılar İslam'ı. Düğünlerinde kendi istedikleri, camide Peygamber aleyhisselamin istediği gibi değildiler; camide de düğünde de Peygamber aleyhisselamin istediği gibiydiler.

İslam bütün olarak anıldığında ashab-ı kiramın dinidir. Parçaladığımız zaman da bu asırdaki gibi, iki yakası bir türlü yan yana gelmeyen Müslümanlar'ın dini olur. Bu bir suçtur aynı zamanda.

Bunu zihinlerimize yerleştirebilmek için iki ayet-i kerimeyi düşünmeliyiz.

Birincisi, Enam suresinin 162. ayetidir: رَبِّ الْعَالَمِينَ “De ki: Benim namazım, menasikim (haccım), yaşamım ve ölümüm âlemlerin Rabbi Allah içindir.”

Bakınız, namaz ve hacdan sonra yaşam ve ölümü söylüyor Allah. Ölümü dahi Allah’a feda etmek. Yani yaşam ile ölüm; bu ikisi arasında ne varsa tamamının Allah için olması. İslam budur. Bunun içinden siyaseti veya ekonomiyi çıkardığımızda hayat bitmiş olur ve bu da gösterir ki laiklik düşüncesi, Müslüman’ın zihninde bir ur olarak bulunamaz. Hayatla ölüm arasındaki hiçbir nokta Allah’tan ayrı değildir.

İkincisi, Bakara suresinin 85. ayetidir: أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ “Kitabın bir bölümüne iman ediyorsunuz da öbür bölümünü kabul etmiyor musunuz?”

Yani Allah’ın kitabından ayet mi seçiyorsunuz! Devlet mekanizmasından Kur’an-ı Kerim’i uzak tutup yalnızca belli günler ve gecelerde, devletin uygun bulunduğu ortamlarda okunabilen-uygulanabilen bölümleri var ve bir de siyasete-devlete-ekonomiye-tarıma hiçbir şekilde yanaşmasına izin verilmeyen bölümler mi var?

İki yakasını bir araya bir türlü getiremeyen müminler, Bakara suresinin 85. ayetini camilerde, kutlu doğum haftalarında veya Müslümanlar olarak bir araya geldikleri başka ortamlarda oturup düşünmelidirler. Kur’an beğenip aldıklarımızı yanımızda taşıdığımız, gerisini markette bıraktığımız bir ticarî meta mıdır?

Ayetin devamı: أَشَدَّ الْعَذَابِ “Sizden kim böyle yaparsa dünya hayatında bir perişanlık onları bulacaktır, kıyamet günü de en çetin azabı görecekler.”

Ümmet-i Muhammed, Allah’ın kitabına tam teslim olur ve tam teslimiyet, olduğu gibi kabul etmektir. İslam’da ‘şirin emirler-yasaklar’ ve ‘riskliler’ diye ayırım yapmaya kalkılması, yani Hıristiyanlar’ın İncil üzerindeki hatalarının tekrar edilmesi sadece dünyadayken perişanlık ve ahiretteyken de çetin bir azaba düşmek namına yapılmış yatırımdır.

İki: Biz dinimizi Peygamber vârisi âlimlerden öğreniriz. Ashab-ı kiram Müslümanlığı budur. Teknolojiyi veya şehirciliği Müslüman olmayanlardan da alabilir yahut sosyolojide-matematikte-psikolojide hatta siyaset biliminde onlardan istifade edebiliriz. Ama din olunca söz konusu, bunu ancak Peygamber vârisi âlimlerden alabiliriz.

Ömer bin Hattab radiyallahu anh, kendisi gibi sahabi birinin, “Peygamber’imiz böyle demişti” diye bir söz söylediğine şahit oluyor. Onu çağırıyor ve “Bu sözü ben niye duymadım?” diyor. Adam duyduğunu tekrar edince Ömer bin Hattab şöyle söylüyor: “Ya gidip bana şahit getirirsin ya da seni Peygamber adına söz uydurmaktan cezalandırırım.”

Adam da mescitte, “Müslümanlar! Şöyle şöyle bir konuyu Resûlullah buyurmuştu ve ben de bunu duymuştum, başka duyan var mı?” diyor. Biri elini kaldırınca onu Ömer’e şahit olarak götürüyor ve kurtuluyor.

Bildiğini uygulayan ve bilgisini soylu bir ağaçla ta Peygamber aleyhisselama kadar uzatabilendir âlim. Kimden duyduğunu, kimin eserinden öğrendiğini ve o eseri kimin yazdığını, o yazarın da kimden aldığını bildiğimiz bir soyla Peygamber aleyhisselama kadar ulaşmalıdır âlimin bilgisi. Bize namazı öğretip kendisi kılmayandan ya da haramları öğretip kendisi haramlara batandan, zühdü öğretip berbat bir hayat yaşayandan din almayız.

Ashab-ı kiram düzeyindeki Müslümanlığa böyle ulaşılabilir.

Üç: Dünyadan Arş’a yükselmeyi isteyen genç, üç şeyi hiç unutmayacak:

- 1- Sen İslam'ın Müslüman'ısın ve İslam'ın ağırlığını takdir etmek zorundasın. Hindistan'da bir yöresel din değil senin dinin. Dünya dini bile değil; kâinat dini. İntisap ederek Müslüman olduğun İslam, kim bilir şimdiye kadar yirmi milyar insanın diniydi ve bundan sonra da elli milyarın dini olacak.
Göklerde, yerde, yerin altında, uzayda ve her yerde aktif bir dindir İslam. Allah'ın razı olduğu ve beğenip gönderdiği dindir. Bu azametli ve heybetli yapının içinde bücür bir kafa, değil Arş'a yürümek, Kâbe'ye dahi yürüyerek gidemez. Bu büyük yükün altında mini kafalarla yaşayamayız, eziliriz. Büyük dinin büyük kafalı adamı olmak zorundadır, Arş'a yürümek isteyen.
Din büyük projeler peşindedir ve bize Arş'tan, Arş'ın gölgesinden söz etmektedir. Bu büyük kafayı taşımazsan, Peygamber aleyhisselamın birkaç saatte miraca nasıl gidip geldiğini sorgularsın.
- 2- Tarihi Âdem aleyhisselamdan başlatmalısın. Tarih Türkler'in Anadolu'ya gelişiyle başlamaz. Hatta Peygamber aleyhisselamın doğumuyla da başlamaz. Âdem babamızın dünyaya ayak bastığı günle başlar ve sen de Âdem'in çocuğu olduğunu bileceksin.
Senden önceki milyarlarca insan onun çocuğu olarak yaşadı, onun biyolojik yapısı bugüne geldiği gibi ondan beri birikmiş bütün sorunları da günümüze getirmişlerdir.
Hayatı Âdem aleyhisselamla başlatmak, dosyanın kalınlığını o günden bugüne dek tutulmuş olarak düşünmektir. Bu kadar büyük bir birikim ne üç günde yok olur ne de düzelir. Senin cihadın Bedir'den, Uhud'dan, Çanakkale'yi yedi düvele geçirtmemekten ibaret değil. Kafayı buna ayarlamak gerekiyor ve bu büyük tarih içinde tufanla cezalandırılmış Nuh kavmi de var, Allah'ın razı olduğu ashab-ı kiram da. Rengârenk bir bahçedesin.
- 3- Yaşadığın asır hangisi olursa olsun, sen insanlardan farklı olarak, ilminde-imanında ve ahlakında hep sivri kalmak zorundasın. İlim, iman ve ahlak; bu üçü seni mağaraya, oradan da Arş'a götürecek şeylerdir.
Cahil kalmayı mağara yolunu tıkatan bir engel olarak, imanındaki arızaları da tafefisi mümkün olmayan sıkıntılar olarak ve ahlaktan puan düşürmeyi de mağaraya yürüyememek olarak görmek zorundayız. Çünkü bu ümmetin temel karakteri ahlakıydı, imanlarına sahiptiler ve ilim sahibiydiler.
İlim sahibi olmak, mezara girene kadar bilme mücadelesini sürdürmektir ve bu da âlim olmaktır. Kitap yazmak âlim olmayı göstermez. Nefes almayı, su ihtiyacını nasıl görüyorsan ilim ihtiyacını da öyle görüyorsan iyi yol alıyorsun demektir.

Müslümanlığın şartlarını konuşmuyoruz; onlar zaten bellidir. Bu saydıklarımızı bu kalitede yapmayanların Müslümanlıktan çıkmaları da değil söz konusu olan. Biz bir gayeyi konuşuyoruz ve o da Ashab-ı Kehf gibi olmaktır: Yani Allah'ın onları, zamanın modern ve çok imkânlı saraya koyduktan ve oradan Arş'a doğru yürüme imtihanını önlerine getirmesinden sonra hiç tereddüt etmeden imtihanı kazanacak tavrı göstermek. Zor zamanın adamı olmak.

İslam'ın temeli değil anlattığımız; zaten o temeli bildiğimiz için Müslümanız. Zor zamanlarda mümin kalıp saraylarımızdan mağaralara yürüyecek kudreti gösterebilmeyi konuşuyoruz. Bu zor zaman; kimimiz için haramla karşılaştığı an, kimimiz için namaz tembelliğinden kurtulmak, kimimiz için ana-babasına karşı imtihanı kaybetmemek, kimimiz için eşinin yaptığı haksızlıklar karşısında çok daha ters bir noktaya kendini çekmemesi, kimimiz için genç yaşta mala esir olmayıp zenginliğini infaka dönüştürmektir...

Kaç kişi varsak, o sayıda farklı imtihan göreceğiz demektir. Bunu böyle anlamazsak hepimiz Roma İmparatorluğu'nda bir görev almayı ve imparatorun karşısında konuşacağımız anı bekleriz.

İmtihanı İbrahim aleyhisselam başka türlü, Üsame bin Zeyd radiyallahu anh başka türlü kazanmıştır. Temel kriter zor zamanda imtihan olmaktır. Bu 'zor zamanda imtihan' bazen keyif ve sefa içinde de olabilir.

Bu imtihanın en zor mevsimi gençliktir. Kur'an-ı Kerim Ashab-ı Kehf'i bu sebeple 'genç adamlar' olmalarıyla övüyor. Çünkü emekliliği gelmiş biri bunu yapabilirdi belki ama işe yeni girmiş bir delikanlının göstereceği tavır her zaman daha zordur.

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.